

DOI <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2021-25-1-163-173>

УДК 37.022

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0001-7334-6625>**Анна Корнієнко,***кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник,
Інститут проблем виховання НАПН України,
м. Київ*

ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Анотація. У статті акцентовано увагу на тому, що педагогічна технологія нерозривно взаємопов'язана з педагогічною діяльністю. Метою статті є уточнення сутності поняття педагогічної технології, її структури, відмінності від методики, ефективності застосування в позашкільній освіті.

Викладено результати теоретичного аналізу філософських, психологічних та педагогічних наукових джерел, узагальнення інноваційного педагогічного досвіду, емпіричні дані за темою дослідження. Уточнено поняття педагогічної технології, наведено конкретні результати емпіричного дослідження, проведеного з метою з'ясування рівня затребуваності педагогічних технологій в позашкільній освітній системі, використання педагогічних технологій на заняттях гуртків тощо.

Наголошується на тому, що саме планування протистоїть експромту, інтуїтивним діям, тобто є початком (основою) технології. Означено найбільш суттєві ознаки педагогічної технології, її структура.

Виявлено, що відмінність педагогічної технології від педагогічної методики полягає в тому, що педагогічні технології вдається відтворювати й тиражувати. При цьому гарантується висока якість освітнього процесу та вирішення тих педагогічних завдань, які закладені в педагогічну технологію. Методики часто не гарантують належної якості.

У висновках наголошено, що кожен дидактичну задачу можна вирішити за допомогою відповідної технології навчання, цілісність якої забезпечується взаємозалежною розробкою і використанням трьох її компонентів: організаційної форми, дидактичного процесу і кваліфікації вчителя. Стандартна технологія повинна, з одного боку, забезпечувати безумовну реалізацію цілей навчання, а з іншого – бути посилюючою для здійснення в будь-якому закладі освіти і будь-яким педагогом.

Ключові слова: освітній процес, педагогічні технології, освітні технології, методика, планування.

© Анна Корнієнко, 2021

Вступ. Сучасний етап розвитку освіти характеризується інтенсивним пошуком нового в теорії та практиці. Цей процес обумовлений рядом протиріч, серед яких слід виокремити невідповідність традиційних освітніх форм та методів новим тенденціям розвитку освіти. Змінилося соціальне замовлення, стало необхідним формування особистості, яка не тільки володіє сумою знань, умінь і навичок, але і вміє працювати на результат. Саме тому на перший план освітньої системи висувається завдання реалізації принципу активності в освіті: створення умов для виявлення та розвитку здібностей здобувачів освіти, розвиток освітньо-

пізнавальної активності та творчої самостійності. Вектор прогресу освіти спрямовано на пошук нових ідей та технологій.

Наукове обґрунтування технологізації освіти пропонують у своїх фундаментальних працях зарубіжні вчені: Б. Блум, Дж. Керрол, Д. Брунер, Г. Гейс, В. Коскареллі та ін.

Вітчизняну теорію та практику здійснення технологічних підходів до навчання відображено в наукових працях В. Андрущенко, І. Беха, В. Беспалька, А. Вітченка, С. Гончаренка, В. Докучаєвої, В. Кремень, О. Пометун, С. Сисоєвої, В. Ягупова, та ін.

Об'єднуючим фактором вищеназваних робіт є впровадження технологічного підходу в освітню практичну діяльність. Але, аналізуючи праці науковців, розуміємо різноманітність назв технологій. Окрім поняття «освітні технології» використовуються також «педагогічні технології», «навчальні технології», «виховні технології», «соціально-виховні технології», «технології управління», «інформаційно-комунікаційні технології». Проблема зіставлення визначення освітньої технології та педагогічної технології в наукових джерелах залишається дискусійною, оскільки ці поняття іноді застосовуються як тотожні. Спробуємо розібратися з кожним із зазначених вище понять, зрозуміти фактори, що їх об'єднують або навпаки різнять.

Мета та завдання. Метою статті є здійснення аналізу даних, отриманих в результаті теоретичного та емпіричного дослідження застосування технологічного підходу в позашкільній освіті, уточнення сутності поняття педагогічної технології, її структури, відмінності від методики, фактори ефективності застосування в позашкільній освіті.

Методи дослідження. Для уточнення понятійного апарату (встановлення зв'язку понять) застосовано методи теоретичного аналізу філософських, психологічних та педагогічних джерел. Також з метою вирішення завдань дослідження було використано узагальнення педагогічного досвіду, емпіричних даних з теми дослідження. До дослідження було залучено педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти (61 особи) та позашкільної освіти (93 особи) м. Києва, Київської, Херсонської та Дніпропетровської областей.

Результати дослідження.

Відповідно до тлумачного словника української мови, термін «технологія» походить від грецького *techne* – мистецтво, майстерність, і *logos* – вчення [9]. Тобто, технологія – це сукупність виробничих операцій, методів, процесів у певній галузі виробництва, способів,

що використовуються в будь-якій справі; це сукупність знань про способи обробки матеріалів, виробів про послідовність окремих виробничих операцій у процесі виробництва. Ключовими словами, що можуть бути використані при формулюванні поняття «освітня технологія» є: сукупність, послідовність, системність, структурованість. Саме вони можуть бути в синонімічному ряді до слова «планування».

Саме планування протистоїть експромту, інтуїтивним діям, тобто є початком (основою) технології. Оскільки опис будь якого освітнього процесу представляє собою опис педагогічної системи, то педагогічна технологія – це проєкт педагогічної системи, що реалізується на практиці. Таким чином, саме системний підхід лежить в основі будь-якої педагогічної технології, відновлюваність та запланована ефективність якої цілком залежать від її системності і структурованості [1].

В енциклопедії педагогічних технологій та інновацій [3] «педагогічна технологія» зазначається як один із спеціальних напрямків педагогічної науки (прикладна педагогіка), покликаний забезпечити досягнення певних завдань, підвищувати ефективність освітнього рівня, гарантувати його високий рівень. Отже, організація різних видів педагогічної діяльності передбачає використання варіативних технологій на рівні творчості та майстерності. У сучасній дидактиці представлені найрізноманітніші технології, бо кожен автор і виконавець привносять у педагогічний процес щось своє індивідуальне.

Сластьонін В. [8] у своїй роботі зауважує, що раніше термін «педагогічна технологія» застосовувався виключно до процесу навчання, а сама технологія в такому разі розумілася як навчання за допомогою технічних засобів.

У теперішній час педагогічну технологію розуміють як послідовну, взаємопов'язану систему дій педагога, що спрямована на вирішення педагогічних задач, або як послідовне впровадження у практичну діяльність заздалегідь спроектованого освітнього процесу. У науковій та практичній діяльності освітян термін «технології» часто використовується у значенні «новітні засоби навчання».

Розуміючи під педагогічною системою сукупність методів та процесів, що необхідні для створення організованого та цілеспрямованого педагогічного впливу на формування особистості із заданими якостями, маємо усвідомлювати, що ціль і система взаємопов'язані. Тобто, якщо ми змінюємо ціль, то і система має змінитися. Отже, якщо за ціль ставимо навчити дитину виготовляти поробки з лози, то ми не можемо користуватися

технологічними картками з петриківського розпису. Начебто все зрозуміло, але за результатами наших досліджень більше 30 % педагогічних працівників закладів позашкільної освіти, змінюючи зміст навчальної програми і кількість годин, виділену на вивчення матеріалу, не змінюють прогнозований результат, що зазначений до цієї навчальної програми. В цьому випадку, не вистачає кількості годин, щоб досягти поставленої мети і заявленим якостям у прогнозованому результаті. Це призводить до зниження якості освіти вихованців закладів позашкільної освіти.

Нами проведено опитування педагогічних працівників закладів загальної середньої та позашкільної освіти з метою з'ясування рівня затребуваності педагогічних технологій в освітній системі, періодичність використання педагогічних технологій на заняттях, системи їх відбору для роботи тощо. Запитання були відкритими і закритими. 87,7 % опитаних респондентів зазначили ствердну відповідь щодо використання на своїх заняттях педагогічних технологій. 29,9 % із тих, хто впроваджує педагогічні технології у практичній діяльності, власноруч їх і розробляють (80 % від цієї кількості вважають власними розробками педагогічних технологій технологічні картки). 57,8 % використовують уже розроблені, які знаходять самостійно через мережу Інтернет або за рекомендаціями методистів закладу освіти. Основним принципом відбору запозичених педагогічних технологій для впровадження у практичну діяльність було названо «відповідність теми заняття» – 94,2 %, «відповідність вікової категорії» – 93 %; натомість «алгоритмічність» відмітили у відповідях 46,7 % респондентів. З інновацією освітнього процесу уособлюють освітню технологію 69 %, 16 % поєднують це з роботою всього закладу освіти і жодним чином не уособлюють це з систематизацією педагогічної роботи; 15 % освітні технології називають «новим науковим віянням». Такий розподіл відповідей дає підставу стверджувати нерозуміння педагогічними працівниками критеріїв відбору педагогічних технологій з метою впровадження в освітню діяльність.

З метою формування розуміння, що таке технологія, і важливості формулювання цілей технології, в рамках експерименту з педагогічними працівниками було проведено розроблену нами вправу. Першій групі педагогічних працівників, які були присутні на семінарі, запропоновано із звичайної паперової серветки за допомогою ножиць зробити новорічну крижинку. В результаті цих дій від усіх учасників експерименту отримано вироби, які відрізнялися один від одного розміром, формою, візерунком. Другій групі було

запропоновано вирізати із звичайної паперової серветки крижинку відповідно до заздалегідь озвученому алгоритму дій, в якому задавалися параметри виробу, візерунок тощо. В результаті виробу теж були різними у всіх, але крижинки мали схожість між собою. Можна сказати, що результат був у межах похибки середнього значення. Аналізуючи результати цього завдання, можемо констатувати, що тільки маючи ціль (зробити схожі вироби), чіткий алгоритм запланованих дій, ми можемо досягти бажаних результатів.

Дійсний розвиток педагогічної науки має прямий зв'язок із вмінням визначати ті якості, що мають бути сформовані у процесі виховання, вважав А. Макаренко. Невизначеність поставлених виховних цілей у результаті веде до неузгодженості у педагогічному процесі та безвідповідальності педагогів за результати освітнього процесу. Отже, ціль є системоутворюючим елементом.

Наступна необхідна вимога до формулювання цілей і функціонування педагогічної технології – її діагностичність, тобто забезпеченість методикою для визначення ступеню досягнення цілей освітнього процесу.

Ціль навчання (виховання) поставлена діагностично, якщо:

- 1) дається настільки точна характеристика якості особистості, яка формується, що її можна без сумнівів відрізнити від іншої якості (критерії, показники);
- 2) існує спосіб, «інструмент» для виявлення якості особистості, що діагностується у процесі контролю її сформованості (діагностичні методики до кожного показника);
- 3) є можливість вимірів інтенсивності формування якості особистості, що діагностується на основі даних контролю;
- 4) існує шкала оцінки якості особистості (розроблено відповідність рівням) [1].

Поняття «педагогічна технологія» в освітній практиці вживається на трьох ієрархічно супідрядних рівнях [3]:

I. Загальнопедагогічний (загальнодидактичний) рівень: загальнопедагогічна (загальнодидактична, загальновиховна) технологія характеризує цілісний освітній процес у даному регіоні, закладі освіти, на певному етапі навчання та виховання. Тут педагогічна технологія синонімічна педагогічній системі: в неї включається сукупність цілей, змісту, засобів і методів навчання, алгоритм діяльності суб'єктів та об'єктів освітнього процесу.

II. Методичний (предметний) рівень: предметна педагогічна технологія вживається у значенні «часткова методика», тобто як сукупність методів і засобів для реалізації певного

змісту навчання та виховання в межах одного предмета, класу, вчителя (методика викладання предметів, методика компенсуючого навчання, методика роботи вчителя, вихователя).

III. Локальний (модульний) рівень: локальна технологія є технологією окремих частин освітнього процесу, вирішення часткових дидактичних і виховних завдань (технологія окремих видів діяльності, формування понять, виховання окремих особистісних якостей, технологія уроку, засвоєння нових знань, технологія повторення й контролю матеріалу, технологія самостійної роботи та ін.).

Педагогічні технології можуть бути представлені як технології навчання (дидактичні технології) та технології виховання [8]. Тобто, ми можемо застосовувати термін «освітня технологія» як синонім педагогічній технології. Але, освітні технології – широке поняття, воно включає як педагогічні, до складу яких входять навчальні, виховні технології, так і технології управління. Освітніми технологіями є також соціально-виховні та інформаційно-комунікаційні технології, які є наскрізними, перетинають всі виділені групи технологій, використовуються у навчанні, вихованні (соціальному вихованні) та управлінні.

Обґрунтуємо структуру освітньої технології. Як би не називалася технологія (освітня чи педагогічна), її структура буде однаковою. Вона складається із цільових (мета технології), змістових (зміст), процесуальних (сам технологічний процес, а саме взаємодія суб'єктів та об'єктів технології, їх форми, методи, засоби), результативно-аналітичних (результат та його аналіз) компонентів.

Зазначимо найбільш суттєві ознаки таких технологій:

- технологія розробляється під конкретний педагогічний задум, в основі якої лежить певна методологічна, філософська позиція автора. Так можна розрізнити технології процесу передачі знань та технології розвитку особистості;
- технологічний алгоритм (ланцюжок) педагогічних дій, операцій, комунікацій вибудовується відповідно з цільовими установками, що мають форму конкретного очікуваного результату;
- технологія передбачає взаємопов'язану діяльність педагога і учнів на договірній основі з урахуванням принципів індивідуалізації і диференціації, оптимальної реалізації людських і технічних можливостей, діалогічного спілкування;
- елементи педагогічної технології мають бути, з одного боку, відтворювані будь-

яким педагогом, а з іншого – гарантувати досягнення планованих результатів (державного стандарту) усіма здобувачами освіти;

- органічною частиною педагогічної технології є діагностичні процедури, які містять критерії, показники та інструментарій вимірювання результатів діяльності [8].

Опис (та аналіз) педагогічної технології можна представити в такій структурі [3]:

1. Ідентифікація даної педагогічної технології відповідно до прийнятої систематизації (класифікаційної системи).

2. Назва технології, яка відображає основні якості, принципову ідею, сутність системи навчання, яка застосовується і нарешті, – основний напрямок модернізації освітнього процесу.

3. Концептуальна частина (стилий опис провідних ідей, гіпотез, принципів технології, що сприяють розумінню, трактуванню її побудови та функціонуванню):

- цільові установки та орієнтації;
- основні ідеї та принципи (основний фактор розвитку, що використовується, наукова концепція засвоєння);

- позиція дитини в освітньому процесі.

4. Особливості змісту освіти:

- орієнтація на особистісні структури;
- обсяг та характер змісту освіти;
- дидактична структура навчального плану, матеріалу, програм, форми викладення.

5. Процесуальна характеристика:

- особливості методики, застосування методів та засобів навчання;
- мотиваційна характеристика;
- організаційні форми освітнього процесу;
- управління освітнім процесом (діагностика, планування, регламент, корекція);
- категорія учнів, на яких розрахована технологія.

6. Програмно-методичне забезпечення:

- навчальні плани та програми;
- навчальні та методичні посібники;
- дидактичні матеріали;
- наочні та технічні засоби навчання;

- діагностичний інструментарій.

Зауважимо, що концептуальна частина педагогічної технології розглядається з позиції новизни (інноваційності), альтернативності, гуманізму, демократизму, сучасності.

Зміст освіти в рамках технологій розглядається з позицій сучасних теорій середньої освіти, принципів системності, ідей розвивального навчання та соціального замовлення. У процесуальній характеристиці насамперед визначається доцільність та оптимальність окремих елементів, комплексність усіх методичних засобів, керованість, адекватність змісту освіти та контингенту тих, кого навчають. Програмно-методичне забезпечення повинно задовольняти вимоги науковості, технологічності, достатньої повноти і реальності здійснення [3].

Обговорення. Слід розрізняти педагогічну технологію від методики навчання. Відмінність полягає в тому, що педагогічні технології вдається відтворювати, тиражувати і при цьому гарантувати високу якість освітнього процесу або вирішення тих педагогічних завдань, які закладені в педагогічну технологію. Методики часто не гарантують належної якості [3].

Разом з тим методика може бути доведена до рівня технології. Наприклад, існує певна методика оцінювання знань. Якщо вона відповідає об'єктивності, надійності, валідності, то її можна назвати педагогічною технологією.

Вивчаючи виховні технології, І. Бех [2] зазначає, що рівень інноваційності виховної технології залежить від глибини й обсягу знань, якими на даний час володіють науки про людину, і які залучаються до кожної виховної дії. Тож наукоємність і є визначальною характеристикою інноваційної виховної технології у порівнянні з традиційними виховними методами.

Педагогічна технологія нерозривно взаємопов'язана з педагогічною діяльністю. У педагогічній діяльності головними діючими особами є вчитель та дитина. Саме вони на кожному етапі педагогічної діяльності, взаємодіючи один з одним і колективом у цілому, спільно вирішують завдання виховання, навчання та розвитку.

Педагогічна технологія – це суто наукове проектування і точне відтворення, що гарантують успіх педагогічних дій. Оскільки освітній процес будується на певній системі принципів, то педагогічна технологія може розглядатися як сукупність зовнішніх і внутрішніх дій, спрямованих на послідовне здійснення цих принципів в їх об'єктивному

взаємозв'язку, де цілком проявляється особистість педагога [8]. У цьому полягає і відмінність педагогічної технології від методики викладання і виховної роботи. Якщо поняття «методика» висловлює процедуру використання комплексу методів і прийомів навчання та виховання безвідносно до діяча, то педагогічна технологія передбачає долучення до неї особистості педагога у всіх її різноманітних проявах. Звідси очевидно, що будь-яке педагогічне завдання ефективно може бути вирішено тільки за допомогою адекватної технології, реалізованої кваліфікованим педагогом-професіоналом.

Висновок. Кожну дидактичну задачу можна вирішити за допомогою відповідної технології навчання, цілісність якої забезпечується взаємозалежної розробкою і використанням трьох її компонентів: організаційної форми, дидактичного процесу і кваліфікації вчителя. Стандартна технологія повинна, з одного боку, забезпечувати безумовну реалізацію цілей навчання, а з іншого – бути посилюючою для здійснення в будь-якому освітньому закладі і будь-яким педагогом. Вона є також орієнтиром для вибору, придбання і використання певного навчального обладнання.

Наведений вище приклад з вирізанням крижинок розвіює тезу про те, що педагогічна майстерність нібито індивідуальна, неповторна, що її не можна передати з рук в руки, і взагалі педагогом не можна стати, ним потрібно народитися. Можливо, в цій тезі є доля правди, але її стільки, скільки можна застосувати і до іншої спеціальності. В кожній професійній діяльності технологія роботи не визначається якостями особистості, а лише опосередковується. Одна і та ж технологія роботи може бути більш або менш сумлінно і точно здійснюватися різними виконавцями. Звісно, результати роботи в цьому випадку будуть різної якості, але радикальних відмінностей спостерігатися не буде.

Урахування тієї обставини, що гармонійний освітній процес можливий тільки як точне відтворення заздалегідь спроектованої педагогічної технології, тобто чітко поставлених дидактичних завдань в сукупності з адекватною технологією їх вирішення, дає можливість перетворити освітню діяльність закладу освіти у цілеспрямований процес роботи педагогічного колективу.

Список використаних джерел

1. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии. Москва: Педагогика, 1989. 191 с.
2. Бех І. Д. Особистість у просторі духовного розвитку. Київ: Академвидав, 2012. 256 с.
3. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. Харків: «Основа», 2009. 176 с.
4. Зайцев В. Современные педагогические технологии. Челябинск: ЧГПУ, 2012. 411 с.
5. Зельницький А., Заболотний О., Левицька Л. Технологізація освітнього процесу вищих військових навчальних закладів. Військова освіта. 2018. №1. С. 114-124. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vios_2018_1_14/
6. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: Монографія / С. О. Сисоєва, А. М. Алексюк, П. М. Воловик та ін. За ред. С. О. Сисоєвої. Київ: ВІПОЛ, 2001. 502 с.
7. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : методичний посібник. Київ: А.С.К., 2002. 136 с.
8. Слостенин В. А., Исаев И. Ф., Шиянов Е. Н. и др. Педагогика: учебное пособие / За ред. В.А. Слостенина. Москва: Издательский центр «Академия», 2002. 576 с.
9. Сучасний тлумачний словник української мови: 60000 слів / Заг. ред. В. В. Дубичинський. Харків: ВД «ШКОЛА», 2008. 832 с.
10. Filho, W., URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S095965261831984X> Raath, S., URL: Lazzarini, B., URL: Vargas, V., URL: Souza, L., URL: Anholon, R., ...Orlovic, V. (2018). The role of transformation in learning and education for sustainability. Journal of Cleaner Production, 199, 286-295. URL: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2018.07.017>
11. Gołębnik, B. D., Zamorska, B. (2014). Nowy profesjonalizm nauczycieli. Podejścia–praktyka–przestrzeń rozwoju. Dolnośląska Szkoła Wyższa, 140 p. DOI: https://opub.dsw.edu.pl/bitstream/11479/197/1/Nowy_profesjonalizm_nauczycieli.pdf

References

1. Bezpalko, V. (1989). Slahaemye pedahohycheskoy tekhnolohy [Components of Pedagogical Science] M., Pedahohyka, 191 (in Russian).
2. Bekh, I. D. (2012). *Osobystist u prostori duxovnogo rozvytku* [Personality in the space of spiritual development]. Kyiv: Akademvydav.
3. Navolokova P. (Ed.). (2009). *Encyklopediia pedagogichnyh tehnologij ta innovacij* [Encyclopedia of pedagogical technologies and innovations]. Harkiv: «Osнова».
4. Zajcev V. (2012). *Sovremennye pedagogicheskie texnologii* [Modern pedagogical technologies]. Cheliabinsk, ChGPU.
5. Zelnyczkyj A. (2018). Tehnologizaciia osvitniogo procesu vyshhyh viiskovyh navchalnyh [Technologization of the educational process of higher military educational institutions]. *Vijskova osvita [Military education]*, 1, 114-124. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vios_2018_1_14/
6. Sysoieva, S.O. (2001). Pedahohichni tekhnolohii u neperervnii profesiinii osviti [Pedagogical Technologies in Continuous Professional Education] Monohrafiia, K. VIPOL, 502 (in Ukrainian).
7. Pometun, O. (2002). Interaktyvni tekhnolohii navchannia: teoriia, praktyka, dosvid [Interactive Learning Technologies: Theory, Practice, Experience] metodychnyi posibnyk, K. A.S.K., 136 (in Ukrainian).
8. Slastenin V. A., Isaev I. F. & E. N. Shiianov. (2002). *Pedagogika: uchebnoe posobie* [Pedagogy: a textbook]. Moscow: Izdatelskyi centr "Akademiia".
9. Dubichynskij, V. V. (Ed.). (2008). *Suchasny`j tлумachny`j slovny`k ukrayins`koyi movy` : 60000 sliv* [Modern explanatory dictionary of the Ukrainian language: 60000 words]. Harkiv: VD «Shkola».
10. Filho, W., URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S095965261831984X> Raath, S., URL: Lazzarini, B., URL: Vargas, V., URL: Souza, L., URL: Anholon, R., ...Orlovic, V. (2018). The role of transformation in learning and education for sustainability. Journal of Cleaner Production, 199, 286-295. URL: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2018.07.017>
11. Gołębnik, B. D., Zamorska, B. (2014). Nowy profesjonalizm nauczycieli. Podejścia–praktyka–przestrzeń rozwoju. Dolnośląska Szkoła Wyższa, 140 p. doi: https://opub.dsw.edu.pl/bitstream/11479/197/1/Nowy_profesjonalizm_nauczycieli.pdf/

*Anna Kornienko,
PhD in Pedagogy, Senior Researcher,
Institute of Problems on Education of the NAES of Ukraine,
Kyiv*

PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN THE MODERN EDUCATIONAL PROCESS

***Abstract.** The article emphasizes that pedagogical technology is inextricably linked with pedagogical activity. The purpose of the article is to clarify the essence of the concept of pedagogical technology, its structure, differences from the methodology, the effectiveness of its use in extracurricular education.*

The results of theoretical analysis of philosophical, psychological and pedagogical scientific sources, generalization of innovative pedagogical experience, empirical data on the research topic are presented. The concept of pedagogical technology is specified, concrete results of the empirical research spent for the purpose of clarification of level of demand of pedagogical technologies in out-of-school educational system, use of pedagogical technologies at employment of circles, etc. are resulted.

It is emphasized that planning itself opposes impromptu, intuitive actions, ie is the beginning (basis) of technology. The most significant features of pedagogical technology, its structure are defined.

It is revealed that the difference between pedagogical technology and pedagogical methodology lies in the fact that pedagogical technologies can be reproduced and replicated. This guarantees the high quality of the educational process and the solution of those pedagogical tasks that are embedded in pedagogical technology. Techniques often do not guarantee proper quality.

The conclusions emphasize that each didactic task can be solved with the help of appropriate learning technology, the integrity of which is ensured by the interdependent development and use of its three components: organizational form, didactic process and teacher qualifications. Standard technology must, on the one hand, ensure the unconditional realization of learning objectives, and on the other – be feasible for implementation in any educational institution and any teacher.

***Key words:** educational process, pedagogical technologies, educational technologies, methods, planning.*

Стаття надійшла до редакції 09.09.2021.
Стаття прийнята до публікації 30.09.2021.